

Een terugblik op de ontstaansgeschiedenis

tekst Hannah Ellens
fotografie Robert van der Molen

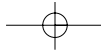
Vijftien jaar Riepe en Het Twaalfde Huis

In 1997 presenteerde de gemeente Groningen een overlastnota.

Verslaafden, daklozen en alcoholisten zorgden voor teveel overlast in de binnenstad. Zij moesten worden verwijderd en er moest een plan komen voor preventie. Voor die preventie werd de samenwerking gezocht met Werkprojecten Groningen, die de dagbesteding voor deze groepen moest organiseren. Zo werden de straatkrant De Riepe en Het Twaalfde Huis in het leven geroepen.

Nu, vijftien jaar later, hebben beide opmerkelijke ontwikkelingen ondergaan. In één van de kantoren van Het Twaalfde Huis praat ik met Tony Grootenhuis, die daar projectbegeleider is, en met Wim Reckers, voormalig hoofdredacteur van de Riepe. Wim komt wat later, dus praat ik eerst met Tony over Het Twaalfde Huis. Hij is mede verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken. Mijn gedachte dat Het Twaalfde Huis en De Riepe samenwerken verwerpt hij meteen. 'Alleen op facilitair gebied, we beheren hier de kas. Maar onze doelgroepen zijn, los van het feit dat ze dakloos zijn, heel verschillend.'

Tony kwam in '98 bij Het Twaalfde Huis. Een periode waarin er veel chaos was, zeker ook omdat de instelling net werd uitgebreid naar vijftig deelnemers. 'De

groep was onrustig en we moesten veel zelf uitvinden. De lijst van personen stond bijvoorbeeld nog niet eens op alfabetische volgorde.' Inmiddels is Het Twaalfde Huis een geoliede machine, waarbij alles heel soepel en rustig verloopt. Anders dan vroeger, vindt Tony. 'De ouderwetse heroïnejunkies zijn er niet meer, de trend in drugsgebruik is verschoven naar pillen, drank en coke. Mede hierdoor, maar ook met dank aan de dagbesteding en de oudere leeftijd van verslaafden zijn overlast door diefstal en berovingen volgens mij ook minder voorkomend. We kennen de verslaafdenpopulatie. Wat er nu nog binnenkomt aan nieuwe mensen is vaak nieuw in Groningen of heeft last van een terugval. Je komt hier terecht als je voldoet aan twee van de drie gestelde criteria: je bent drugsverslaafd, dak- of thuisloos of met justitie in contact gekomen. Wij voegen daar zelf een sociale indicatie aan toe.' Wanneer een verslaafde of dakloze zich aanmeldt bij Het Twaalfde Huis gebeurt dat meestal via bekenden van de straat, WerkPro of volledig uit eigen initiatief. Er wordt een intake gehouden, de registratiegegevens worden gedeeld met WerkPro en men wordt op een werkplaats geplaatst. Vanuit daar wordt gekeken naar wat iemand nodig heeft (een postadres bijvoorbeeld) en soms wordt iemand onder begeleiding van het Zorgteam geplaatst.

Inmiddels is er een vaste groep verslaafden die al sinds de jaren negentig kind aan huis is bij Het Twaalfde Huis. Veel verslaafden zijn rond de vijftig jaar oud en al zo lang verslaafd dat ze weinig ambitie hebben om daar nu nog van af te komen. Ze vinden het wel goed, voelen zich hier thuis. Hun sociale kring bevindt zich hier en ze weten wat er van ze verwacht wordt. Sommigen hebben nu een huis, al kan niet iedereen daar even snel aan wennen. Tony: 'Er was een man die de eerste paar maanden op zijn balkon heeft geslapen, hij was er zo aan gewend om in de buitenlucht te slapen. Steeds meer verslaafden hebben door succesvolle hulpverlening inmiddels een woning en geven minder overlast, maar doordat ze met hun verslaving kansloos zijn op de arbeidsmarkt moeten ze wel terecht blijven kunnen op dagbestedingprojecten van WerkPro.'

Wim Reckers is binnen gewandeld en schuift aan naast Tony. Het is voor beide mannen een warm weerzien, de laatste keer dat ze elkaar spraken is ook alweer een poos geleden. Wim blikt terug op vijftien jaar geleden, toen voor hem het Riepe-avontuur begon. 'Voor de overlast kwamen twee oplossingen. Het Twaalfde Huis kwam er als interne dagbesteding, geschikt voor mensen die zich niet direct naar buiten toe willen profileren als dakloze. De Riepe was de tegenhanger daarvan. In steden als Utrecht en Rotterdam was al een straatkrant opgezet, dus we zijn daar langs gegaan om te kijken hoe je dat eigenlijk doet. Vooral de distributie was belangrijk.' De distributie van De Riepe begon bij het Leger des Heils, de vindplek bij uitstek van dak- en thuislozen die de krant zouden kunnen verkopen. Van daaruit gingen verkopers naar een vooraf afgesproken verkoopplek, om de krant uit te venten bij het winkelpubliek. Dat heeft zich langzaam uitgebreid naar verkooppunten door de hele stad. 'We zochten contact met winkeliers en natuurlijk ging er wel eens iets mis, maar toch stonden zij snel sympathiek tegenover het project. Ons image zat ons mee.'

De inhoud van De Riepe was een meer heikel punt. 'Het moest een krant zijn over

dak- en thuislozen, maar met verhalen over die doelgroep alleen schiet je je doel voorbij. Voor anderen moest De Riepe namelijk wel leesbaar blijven en op een gegeven moment zijn mensen bekend met het verhaal. De onderwerpen werden breder getrokken en dat is nog steeds zo. We begonnen met een sportrubriek. Journalisten gingen dan met een dakloze naar bekende sporters toe en de daklo-

De Riepe en Het Twaalfde Huis geven verslaafden en daklozen dat extra duwtje in de rug om uit het circuit te komen

ze stelde de vragen. We hebben zelfs Erwin Koeman bij FC Groningen geïnterviewd! Volgens Tony mag er wel weer meer aandacht komen voor het verhaal van de daklozen. 'Er staat nu al iedere maand een schilderij in De Riepe, die gemaakt is door mensen hier bij Het Twaalfde Huis. Mensen willen herkenbare zaken teruglezen dus het lijkt mij leuk om daklozen weer op pad te sturen met een journalist voor een specifieke rubriek.'

Tony merkt op dat er vroeger, helemaal in het begin, nog wel daklozen waren die hun werkzaamheden bij Het Twaalfde Huis combineerden met de verkoop van de Riepe. 's Ochtends het ene, 's middags het andere. 'Maar,' zegt Wim, 'dat heeft niet lang geduurd.' Een gevaar voor het imago van de Riepe was de opkomst van de Roma's. 'Dat werd ontzettend slecht ontvangen, we kregen zelfs racistische brieven. Maar wij stelden onszelf de vraag of dit niet ook onze doelgroep was? En als we Engelse en Duitse daklozen aannamen bij De Riepe, waarom dan geen Roma's?' Er werden extra maatregelen genomen, zo werd er streng gecontroleerd op bedelen. Toch werkte ook dit twee kanten op. 'In het kader van overlast werd er veel geklaagd over de Roma muzikanten, die hebben we zoveel mogelijk opgenomen bij de verkopers.'

De Riepe geeft, net als Het Twaalfde Huis, verslaafden en daklozen dat extra duwtje in de rug om uit het circuit te komen, daar zijn beide mannen het over eens. 'De Riepe is onderdeel van het netwerk dat zich met deze doelgroep bemoeit, vanuit daar kunnen ze ook worden doorverwezen naar de hulpverlening.' Door het succes van de formule staat De Riepe echter op onzekere gronden als het gaat om het voortbestaan. 'We gaan ten onder aan ons eigen succes, de beste verkopers verdwenen en hebben een ander leven opgebouwd. Ik hoop wel dat het blijft bestaan,' zegt Wim. 'Een straatkrant hoort bij een grote stad en heeft een symbolische functie. Daarnaast is het een opstap voor de doelgroep naar een ander leven.' Tony haakt in: 'Zowel de werkplaats als de straatkrant zorgen ervoor dat men daklozen minder eng vindt. Mensen willen op hun manier goed bijdragen aan de maatschappij en mensen uit de problemen helpen.' Binnenkort komen Het Twaalfde Huis en de Riepe weer fysiek bij elkaar op dezelfde locatie. Volgens Tony reden om meer samen te werken, vooral collega's onderling. En misschien, denk ik dan zelf van binnen, geeft dat ook weer ruimte voor een nieuwe rubriek...

